

Vannområdene PURA og Morsa

PURA: Bunnefjorden med Årungen-
og Gjersjøvassdraget

Morsa: Vansjø-Hobølvassdraget,
og kystbekker fra Drøbak til Råde

Kommunestyret i Ås
20.03.2024

Anita Borge
Carina Rossebø Isdahl

Pollevann. Foto: Carina Rossebø Isdahl

Vannområdene Morsa og PURA

Morsa:

- 9 kommuner
- Etablert i 1999

PURA

- 5 kommuner
- Etablert i 2008

Felles:

- Tre felles kommuner
- Eutrofi
- Store utfordringer med vannkvalitet
- Store brukerinteresser
- Kunnskapsbasert forvaltning

God økologisk
tilstand →
ivareta
brugerinteresser

Målet med vannforvaltning

Årungen september 2006. Foto: Gunnhild Riise, NMBU

LOKALE NYHETER

Har stoppet algene i Vansjø

Endelig: Tuva Parks Hatlem (7) hopper uti Vansjø ved Nesparken i Moss. Til høyre i vannet er faren, Lars Parks Hatlem (33), og til venstre i vannet er Andreas Thoring (31). foto: Jarl m. Andersen Foto: Jarl M. Andersen

Neset, Bunnebotn. Foto: PURA

Noen fakta:

- ansvar og forpliktelser iht. EUs vanndirektiv/vannforskriften
- interkommunalt, obligatorisk arbeid innen vannforvaltning – ***på vegne av*** og ***sammen med*** kommunene
- vannområdene:
  - arena for samarbeid – gir felles kunnskap og forståelse
  - pådriver, skal samordne og avlaste kommunene
  - bistår kommunene faglig – gjennomfører overvåking av vannkvalitet

Bidrar til at kommunene kan øke tiltaksgjennomføringen ved supplerende tiltak

Kommunens oppgaver

Viktig sektormyndighet

- Avløp og drikkevann
- Overvannshåndtering/klimatilpasning
- Landbruksforvaltning
- Arealforvaltning
- Forurensning

Noen av oppgavene etter vannforskriften

- Rett og plikt til å delta i utarbeidelse av regionale vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram
- Kunnskap om påvirkninger og tilstand, bidra til et helhetlig overvåkingsprogram
- Ansvar for at hensyn til vannmiljø og miljømål ivaretas i den kommunale planleggingen på alle nivåer
- Gjennomføre tiltak som inngår i tiltaksprogrammet der de er ansvarlig myndighet
- Samarbeid på tvers av kommunegrenser

Påvirkninger på vannet vårt

- **Avrenning fra landbruksarealer**
- **Avløp**
- **Urban avrenning**
- **Fysiske endringer (samferdselsutbygginger, bekkelukkinger, kanalisering, inngrep i bekkekant)**
- Flom, erosjon, ras
- Vannkraft
- Krepsepest
- Miljøgifter
- **Klimaendringer**

Organisering av vannområde Morsa

Vannområdeutvalget Morsa

Ordførere fra 9 kommuner, politikere fra Østfold og Akershus fylkeskommuner, representanter fra Statsforvalteren i Oslo og Viken, Statens vegvesen og NVE

Observatører: Representanter fra Østfold bondelag, Akershus bondelag, Østfold Bonde- og Småbrukarlag, Forum for natur og friluftsliv Østfold, Forum for natur og friluftsliv Akershus, MOVAR, Vansjø grunneierlag

Arbeidsutvalg

To valgte representanter fra vannområdeutvalget i tillegg til styreleder

Daglig leder

(fast ansatt)

Temagruppe
avløp

Temagruppe
landbruk

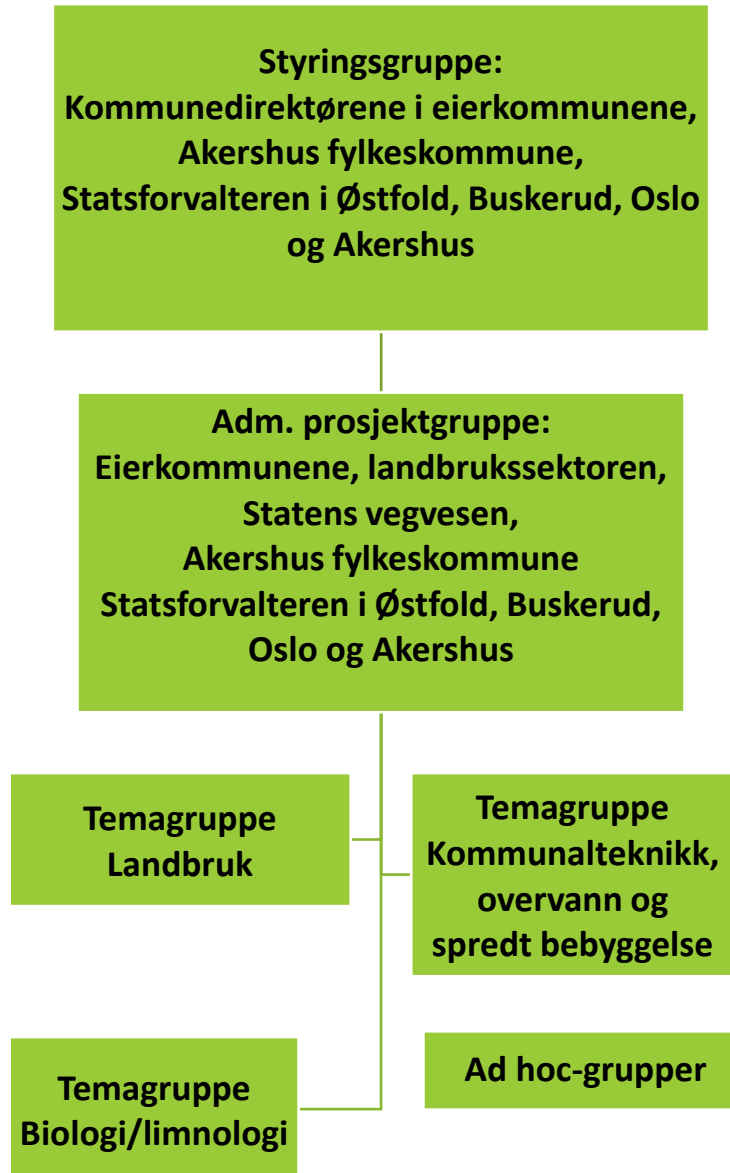
Temagruppe
overvåkning

Temagruppe Morsa-
midler

Ad-hoc grupper

Organisering av PURA

Økologisk tilstand iht. vannforskriften

Tilstand/Klasse	Tilstand/miljøsmål
Svært god	Miljøsmål tilfredsstilt
God	
Moderat	Tiltak nødvendig
Dårlig	
Svært dårlig	

Hvordan står det til med vannet i Ås kommune?

	TILSTAND	ANTALL	%
	God	1	3.7
	Moderat	19	70.4
	Dårlig	4	14.8
	Svært dårlig	3	11.1
	Alle	27	100.0

DEBATT
Miljøvern:

Vår kjære Oslofjord er syk

Er det noe vi ikke trenger nå, er det uklarhet om hvordan vi best mulig kan redde fjorden.

Oslofjorden kveles

- Er syk og blir Verre

Marinbiolog Henning Reed peker. Langs strandkanten på Huk er det ikke snø, men hvite skjell du ser. Stillehavstorsene tar over og gjør seg klare til å skjære badeglade hovedstadsborgere.

DEBATT

Oslofjorden er alvorlig syk!

Vi må gjøre Oslofjorden frisk igjen. Dette vil vi følge opp på Stortinget.

Bunnefjorden sett fra Bunn

HVA SKJER HOS RIF, PRESSE

Oslofjorden er syk! Det driter vi i, bokstavelig talt.

august 31, 2022

● NYHETSSENTER VESTFOLD OG TELEMAR, VALGET I VESTFOLD OG TELEMAR
4. september 2023 kl. 20:04 Frp: - Oslofjorden er som en syk pasient

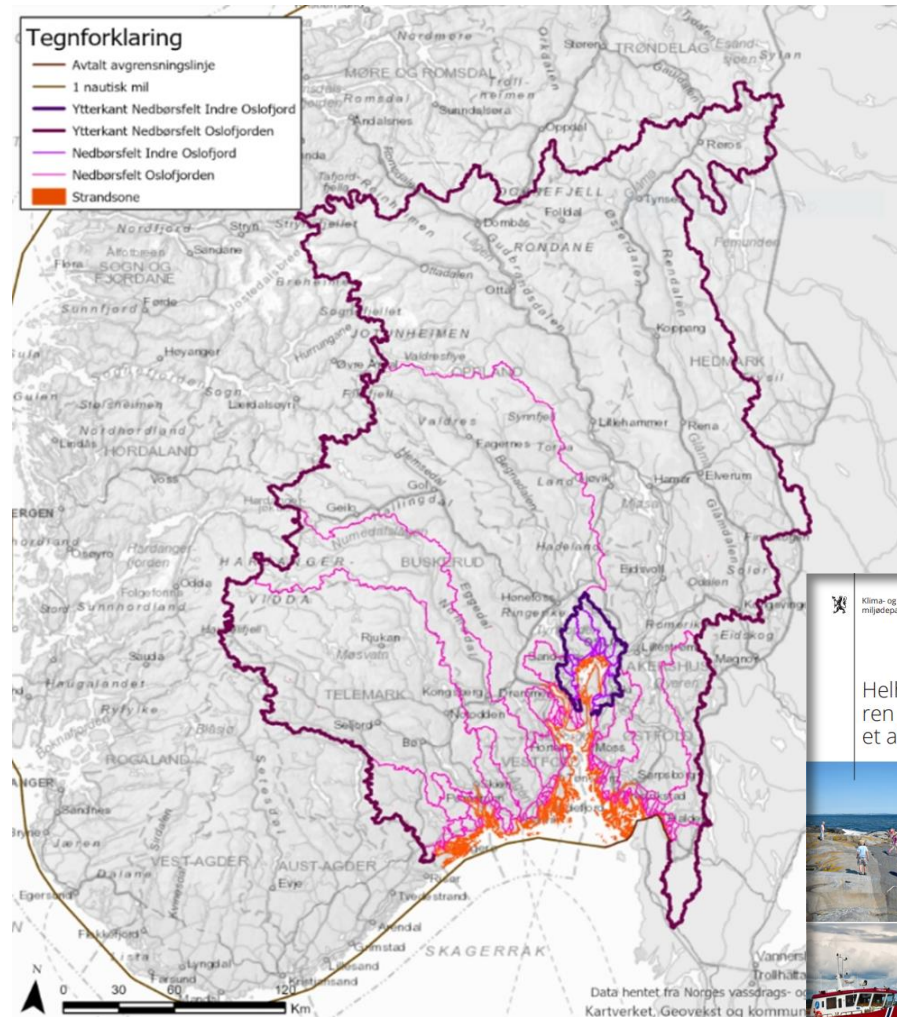
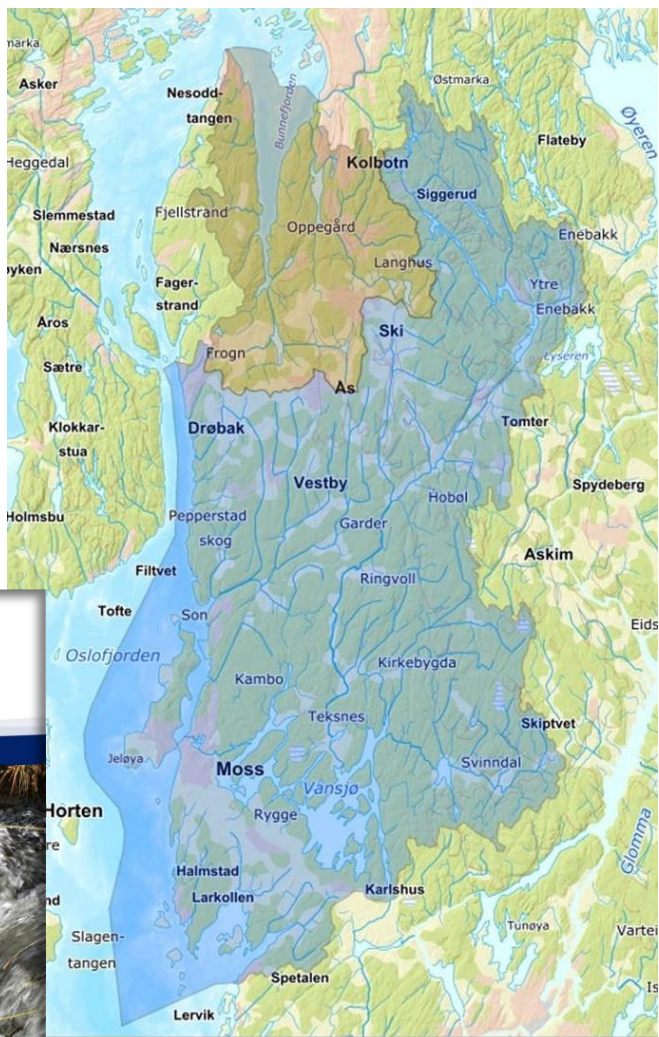
- Innsatsområder:
  - Avløp
  - Landbruk
  - Miljøgifter, marin forurening og mikroplast

Collage: PURA

Vannområdene PURA og Morsa

Nedslagsfeltet til Oslofjorden

LOKALPOLITISK VERKSTED FOR OSLOFJORDEN

Renere vassdrag gir renere fjord - du som politiker kan bidra!

Hvor: Sentralen, Øvre slottsgate 3 Oslo

Når: 1. februar 09.00 – 15.00

[Påmelding her!](#)

Arrangeres for politikere fra :

Lokalpolitisk verksted for Oslofjorden

- For alle politikere i kommunene og fylkeskommunene i vannområdene Morsa, Glomma sør, Haldenvassdraget og Øyeren
- Mål: Gi politikerne god kunnskap om arbeidet for renere vann og fjord i starten av valgperioden
- Stort engasjement!

Avløpstiltak

Separate avløpsanlegg

- Tilknytte til kommunalt nett, eller
- Oppgradere separat avløpsløsning til renseløsning med god renseseffekt
- Anleggene krever tett oppfølging også etter oppgradering, viktig med nettverk mellom kommunene i regionen

Kommunalt avløp

- Renseanlegg, ledningsnett og pumpestasjoner
- Store investeringsbehov
- Gode planer
  - temaplan vannforsyning, avløp og vannmiljø

Innføring av forbud mot tømming av septik fra fritidsbåter og etablering av septikmottak ved Nesset

Overvann

Klimaendringer og mer utbygging –
større utfordringer med overvann

Krever god planlegging og tverrfaglig
samarbeid

- Infiltrasjon
- Forsinke og fordrøye
- Trygge flomveier

Ny overvannsveileder for kommunene

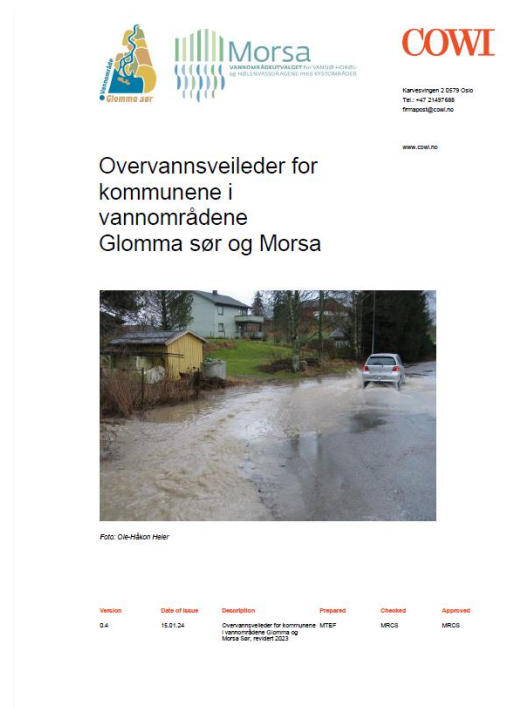

Foto: Carina Rossebø Isdahl

Foto: Carina Rossebø Isdahl

Landbrukstiltak:

- Redusert jordarbeiding (stubb)
- Gras på særlig utsatte arealer
- Kantvegetasjon langs vassdrag
- Fangvekster
- Fangdammer og fordrøyningsdammer
- Hydrotekniske tiltak
- Riktig gjødsling, nivå og tidspunkt

Viktig for landbrukstiltak

- Krav
- Forutsigbare tilskuddsordninger
- Kunnskap og forståelse hos bøndene
  - Hvorfor og hvordan gjøre miljøtiltak
    - God veiledning
    - Informasjonsmøter
    - Miljøråd
    - Kurs om jordhelse

Nitrogen-tiltak i landbruket

Oslofjorden: Økt fokus på nitrogen

Ny kunnskap:

Rapport om nitrogenavrenning fra PURA-området til Bunnefjorden

- Basert på overvåkingsdata fra 2017-2022
- Årlig tilføres 174 tonn nitrogen til Bunnefjorden fra PURA, hovedsakelig fra Årungen-vassdraget

Behov for ytterligere kunnskap:

- Studietur til Danmark vår 2023 med landbruksgruppene
- Nitrogensamling med forvaltning, forskning og næring høsten 2023
- Kunnskap ut til gårdbrukerne

Bunnebotn sett fra Breivoll mot sør. Foto: PURA

Foto: Carina Rossebø Isdahl

Reguleringsfiske i Østensjøvann 2021-2023

Fangst av mort ved reguleringsfiske.
Foto: Thrond Haugen, NMBU

Østensjøvann. Foto: PURA

Avløp i spredt bebyggelse – kommunal myndighetsutøvelse. Collage: PURA

Strategihåndbok i målretting av tiltak i kommunene

- INNSATS DER DET TRENGS MEST

pura

Norconsult

Pløying. Foto: Svein Skøyen

Kommunalt ledningsnett etableres i Ås. Foto: Ås kommune

Treplanting i bekkekanten

- Satsning i flere år i Morsa
- Motivere grunneier/bonde til planting
- Tilbyr gratis treplanter
- Eget plantefelt

2001-2006:	10.000 trær plantet
2019-2022:	9.000 trær plantet
2023:	3.000 trær plantet
2024:	?

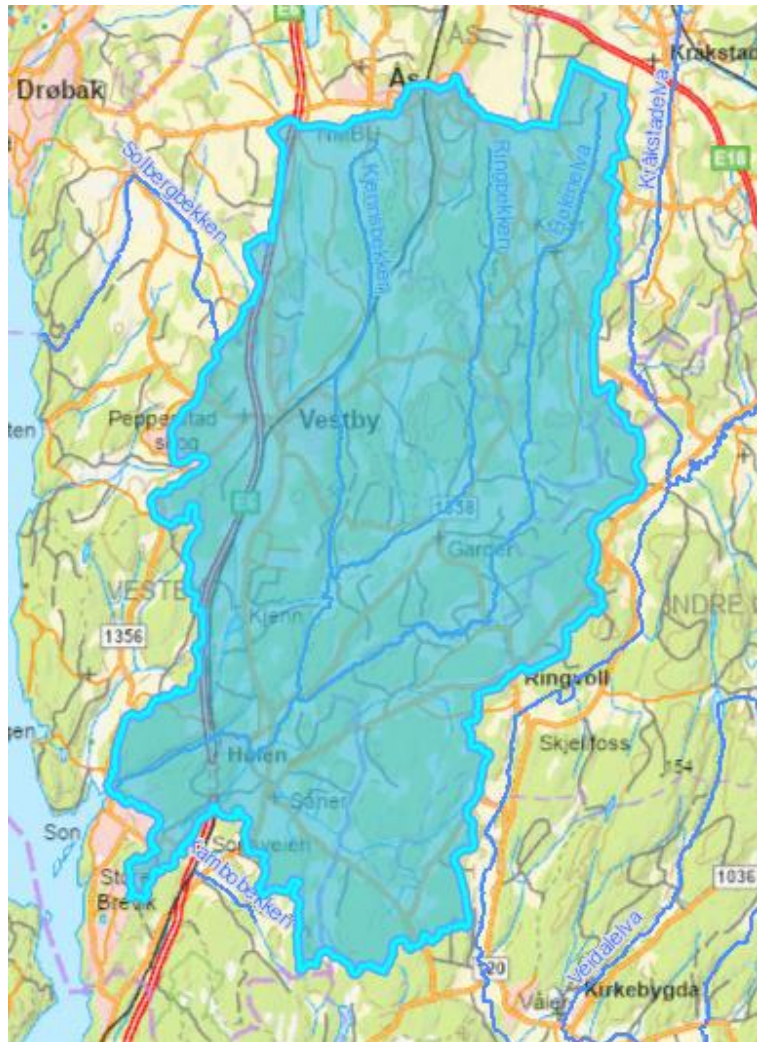

Høle svassdraget Ørret, forskning og vannforvaltning

Samarbeidspartnere:

- Kommunene
- Norges- jeger og fiskerforbund
- Vestby videregående skole
- NMBU
- Engasjerte lokalpersoner
- Vannområde Morsa

Trodde bekken var død, så fant de fisk: - Flott at vi har dette i Ås sentrum

FANT FISK: Forskere og studenter ved NMBU har fant 7 ørretter på 17-32 cm da de undersøkte Hogstvedbekken i Ås sentrum. Foto: Ronny Steen

Av Åsmund A. Løvdal tlf. 93496019

Publisert: 29.04.22 18:00

Del

Ørreten svømmer ved Ås sentrum, forteller førsteamanuensis Stian Stensland ved NMBU.

FORSKNING SJØØRET VESTBY NYHETER

Se hva forskere og elever fant i denne Vestby-bekken: - Så gøy!

1 / 6

GODT TEAM: Fra venstre: Mats Lunde og Brage Nordbø fra Vestby VGS sammen med professor Thronnd Haugen og førsteamanuensis Stian Stensland fra NMBU. Sveip til venstre for å se flere bilder. Foto: Elisabeth Nodland

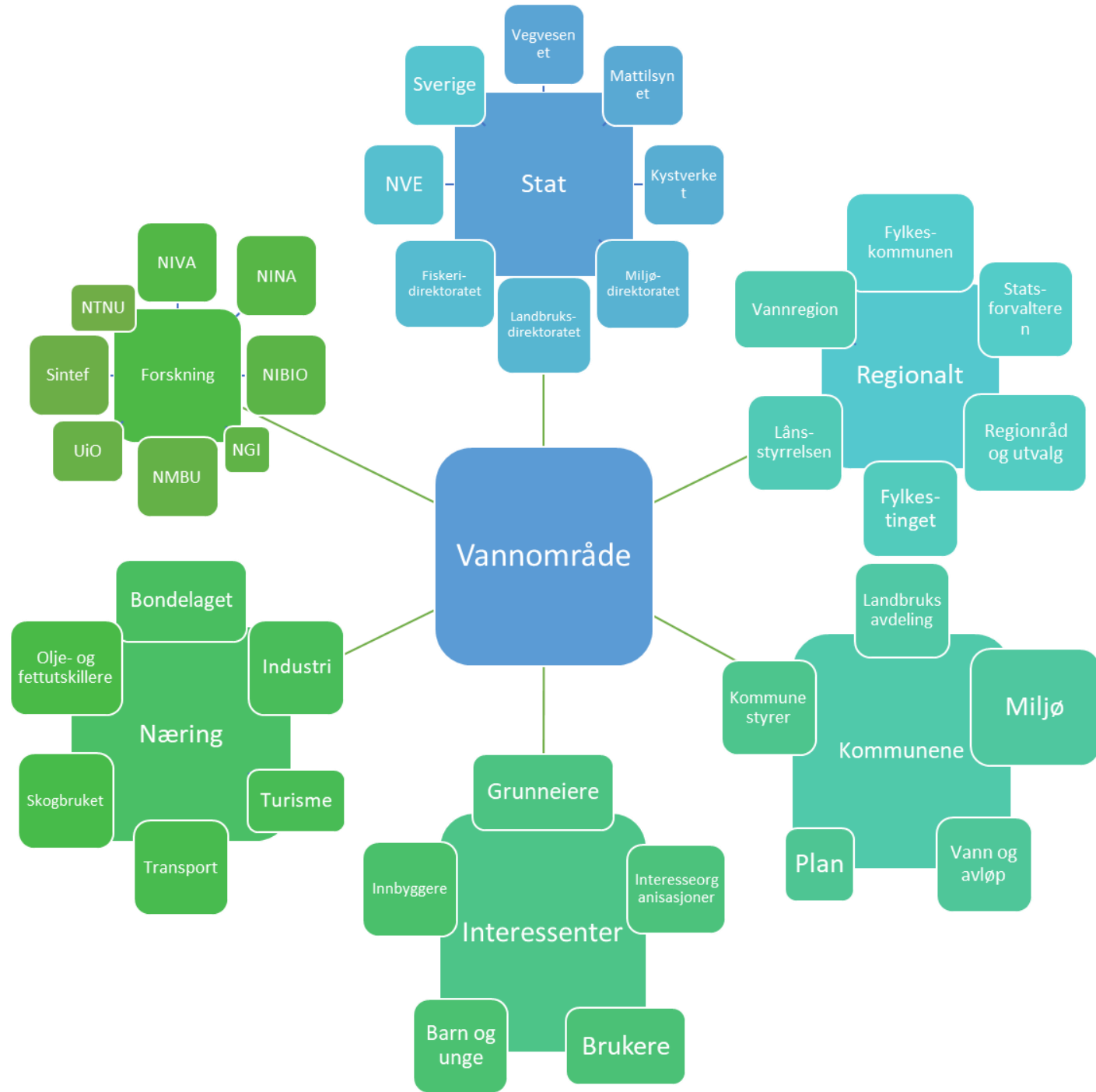
Av Elisabeth Nodland

Publisert: 08.11.21 18:01

Del

Nå har NMBU, Norges jeger- og fiskerforbund, Morsa og Vestby videregående skole inngått et forsknings- og forvaltningsprosjekt som skal undersøke hvordan det står til med sjøørreten i Krombekken og Hølenvassdraget.

ANNONSE

Våre erfaringer

Vi må jobbe sammen for å nå målene!

- Viktig med felles kunnskap og informasjon
- Forankring av felles ambisjonsnivå i planer og regelverk
- Alle sektorer må bidra med tiltak

Bedring i vannkvaliteten – tiltakene virker

- Tar tid
- Sårbart
- Målrettet arbeid

Spørsmål?